

KS § 77

Medborgarförslag – Rädda Helge å

Dnr KS 2009/780 Dpl 910

Kjell Stenberg, Åhus föreslår i medborgarförslag att

- Norra sidan av Graften grävs upp till ett djup av ca 2 m
- Åfårans botten syresätts med luftslangar
- Barriären vid ådelningen återupprättas
- Utredning och förslag på lösningar görs för den gamla åfårans bevarande på sikt.

Kommunledningskontoret har 2010-04-08 avgivit yttrande och föreslår bl a att Graften mot bakgrund av tidigare genomförda utredningar att projektet får en återstart på så sätt att dels fysiska åtgärder genomförs i kommunens del av Härnestsadsgraftern dels förslag till eventuella ytterligare åtgärder tas fram. För att finansiera åtgärden föreslås att 200 000 kronor anvisas för rensning av kommunens del av Härnestsadsgraftern under hösten 2010.

Beslutsunderlag

Skrivelse till Kjell Stenberg 2010-04-12

Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande 2010-04-08.

Kommunstyrelsens beslut 2005-04-20

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

- Anvisa 200 000 kronor ur kommunstyrelsens anslag för oförutsedda behov för rensning av kommunens del av Härnestsadsgraftern under 2010
- Ytterligare förslag till åtgärder för att uppnå syftet med medborgarförslaget tas fram av berörda förvaltningar

Kristianstads
kommun

2010-04-12

Dnr 2009/780 Dpl 910

Kommunledningskontoret

Kansliavdelningen

Marita Dahlqvist

044/13 51 15

marita.dahlqvist@kristianstad.se

Kjell Steenberg

Sandnejlikestigen 9

296 38 Åhus

Medborgarförslag - Rädda Helge Å

Du har ingivit ett medborgarförslag till Kristianstads kommun. Nu har du möjlighet att yttra dig över Kommunledningskontorets förslag till beslut.

Yttrandet skall ha inkommit till Kommunledningskontoret, Kansli & ledning, Rådhuset, 291 80 Kristianstad senast den 20 april kl 12.00.

Med vänlig hälsning

Marita Dahlqvist

förberedelse för kommande planering och eventuella investeringar. De åtgärder som genomförts är flygfotografering, ekolodning av den aktuella sträcka samt vegetationskartering.

De tänkta åtgärder som inte genomförts är en historisk dokumentation samt en samlad bedömning av eventuella åtgärders betydelse för turismen.

Med ledning av utredningen uppskattades en utgrävning av Härnestsgraftern kosta mellan 300 000 och 400 000 kr vilket är den del av den berörda sträckan som kommunen har rådighet över.

Under senare år har inte några medel budgeterats till projektet varför det samma har avstannat.

Att kunna bedriva båttrafik på den aktuella sträckan har hög prioritet och bör bl.a. ur ett turism- och rekreationsperspektiv göras möjlig bl.a. med hänsyn till kommunens stora satsning på Naturum och Biosfärområdet.

Förslagsvis uppdras det i så fall åt tekniska nämnden att driva ärendet i samråd med biosfärkontoret och kommunikation & tillväxt. Genom att kommunstyrelsen tillför 200 000 kr som medfinansiering kan ytterligare 200 000 sökas från Länsstyrelsen som s.k. LONA-bidrag för att genomföra åtgärderna som en del av projektet "På vatten i Vattenrike"

Samråd i ärendet har skett med C4 Teknik, Biosfärkontoret och Kommunledningskontorets avdelningar för Kommunikation & tillväxt samt Ekonomi & finans.

Kommunledningskontorets förslag till kommunstyrelsen

- 200 000 kr anvisas ur kommunstyrelsens anslag för oförutsedda behov för rensning av kommunens del av Härnestsgraftern under 2010.

- ytterligare förslag till åtgärder för att uppnå syftet med medborgarförslaget tas fram av berörda förvaltningar

- Sträckan som kallas Gamle Ström utreds särskilt i samband med kommande utbyggnadsåtgärder i området med samordningsansvar hos Tekniska nämnden

- Medborgarförslaget ska därmed anses besvarat

Göran Persson
Kommundirektör

Jenny Moberg Persson
Avdelningschef

Beslut expedieras till

KLK: Eva Berglund, Andreas Nilsson, Rolf Gustavson, C4 Teknik: Michael Dahlman samt Kjell Steenberg

Medborgarförslag Kristianstad Kommun från Kjell Steenberg

Rädda Helge Å

Den gamla åfåran mellan Härnestad och Åhus håller på att förstöras.

Om detta tillåts att fortsätta kommer denna del an Helge å att övergå från att vara en å till att bli Skånes djupaste havsvik.

De åtgärder som görs i vattenriket prioriterar nuvarande huvudfåra till förfång för gamla fåran Härnestad – Åhus

Ett bättre flöde i den gamla åfåran kan kanske också minska översvämningsrisken i Kristianstad

Jag föreslår följande enkla och snabba lösning innan man hittat på en mer definitiv lösning

Lägesbeskrivning

Igenväxningen framförallt mellan Pulkenbryggan och delningen av ån har tilltagit kraftigt under senare år. Nu kommer man knappt genom med liten båt. Djupet i denna del är enligt flera källor 30-40 cm

Om man inte vill se det på plats rekommenderar jag Eniros flygbilder på webben som är några år gamla.

Det uppges att till någon gång på 1960-talet fanns det en barriär vid ådelningen som i viss utsträckning styrde in vattenströmmen mot Graften. När och varför denna försvann har inte gått att utreda.

Temperaturskiktingen som man lätt märker när man badar i de olika delarna av ån är mycket markant. Detta visar också att strömningen är mycket låg.

Temperaturskiktingen gör också att bottenvattnet syrsättes mycket dåligt och nerbrytningen av växtdelar som hamnar på botten bromsas eller stannar av helt

Strömningen har nästa helt upphört, vitt havsvatten med maneter och påväxt av havstulpaner sträcker sig numera ofta långt upp i ån från Åhus. Detta betyder också att jordbrukare ej kan använda åvattnet för bevattning

Strömningen mätt vid Torsebro finns på vattenrikets hemsida.

Det fanns enstaka förekomst av blomvass för 5-10 år sedan i den nedre delen nu finns de knappast i den övre delen. Jag tror att blomvass inte tål bräckt vatten.

Björkar vid strandkanten dör pga. saltvatten inträngning. Man kan tydligt se att större björkar dör i toppen pga. salt.

<u>2003</u>	0.70 0.20 -0.20	0.70 0.35 0.12	0.58 0.23 -0.01	0.17 -0.02 -0.20	0.40 0.16 -0.04	0.40 0.27 0.15	0.33 0.18 0.00	0.50 0.31 0.11	0.35 0.15 -0.10	0.40 0.15 -0.05	0.44 0.22 0.00	0.28 0.09 -0.11	0.66 0.28 -0.08
<u>2004</u>	1.17 0.47 0.00	0.69 0.35 0.20	1.17 0.73 0.36	0.93 0.51 0.22	0.69 0.36 0.19	0.30 0.10 0.00	0.42 0.23 0.05	1.00 0.73 0.40	0.59 0.37 0.16	0.56 0.35 0.09	0.65 0.52 0.32	0.88 0.55 0.29	1.02 0.79 0.56
<u>2005</u>	1.42 0.34 -0.12	1.42 1.20 0.88	0.90 0.63 0.45	0.97 0.54 0.00	0.63 0.26 0.02	0.19 0.10 -0.02	0.43 0.26 0.09	0.32 0.15 -0.04	0.44 0.27 0.09	0.30 0.11 -0.02	0.22 0.09 -0.12	0.47 0.22 0.00	0.60 0.29 0.04
<u>2006</u>	1.36 0.38 -0.09	0.46 0.23 0.00	0.31 0.19 0.00	0.47 0.10 -0.09	1.06 0.80 0.54	0.54 0.33 0.09	0.56 0.26 0.06	0.13 0.04 -0.04	0.33 0.17 0.10	0.43 0.23 0.01	0.53 0.29 0.02	1.11 0.90 0.07	1.36 1.02 0.78
<u>2007</u>	1.95 0.77 0.00	1.95 1.57 0.71	1.64 1.28 0.99	1.17 1.01 0.81	0.65 0.45 0.29	0.43 0.30 0.00	0.72 0.23 0.08	1.76 1.24 0.64	1.29 0.79 0.56	0.62 0.58 0.52	0.76 0.49 0.27	0.73 0.52 0.31	1.12 0.78 0.40
<u>2008</u>	1.22 0.47 -0.31	1.19 0.81 0.61	1.22 0.90 0.62	1.16 1.05 0.92	0.99 0.72 0.28	0.22 0.09 -0.04	0.15 -0.03 -0.27	0.28 0.14 0.02	0.28 0.13 -0.04	0.32 0.07 -0.31	0.66 0.27 -0.08	0.85 0.65 0.39	1.00 0.81 0.74
<u>2009</u>	0.56 0.20 -0.17	0.53 0.42 0.26	0.45 0.32 0.18	0.56 0.44 0.32	0.37 0.13 -0.09	0.13 0.01 -0.14	0.25 0.13 -0.07	0.25 0.16 0.01	0.25 0.11 -0.01	0.29 0.09 -0.17	0.22 0.22 0.22	--- --- ---	--- --- ---

Källa vattenrikets hemsida

Förslag till lösningar

Utgrävning till ca: 2 m. djup av den norra sidan av åfåran på sträckan Pulkenbryggan – Huvudfåran. Vattendom behövs inte för detta se Miljöbalken kap 11 §15
Utgrävning kan ske på den norra stranden eftersom bara den södra är skyddat naturreservat. En utgrävning med vanlig grävsropa bör kunna klaras av på en vecka efter markägarens tillstånd. Kostnaden blir mellan 40.000 och 60.000 Kr

Syrsättningen och temperaturskiktningen kan bättras på med lufinblåsning/luftbubbling från slangar på åfårans botten. Dessa bör placeras på den utgrävda sträckan av Graften och på ställen där vattnets tvärsnittsytta är stor och strömningen därigenom mindre. T.ex norr om Mölleholmen och en knapp km väster om väg 118. Det kan vara dyrt att dra fram el till dessa platser. Alternativa el-källor kan gott vara mindre vindverk eller solceller eftersom det räcker att luftpumparna går vid solljus eller vind.

En ny barriär bygges för att styra in vatten i Graften.

Jag hemställer att kommunfullmäktige måtte besluta:

att gräva upp den norra sidan av Graften till ett djup av ca: 2m

att syrsätta/röra om ån med luftslangar.

2010-04-26

PM ang Graften med anledning av fråga på au.

Vi har i ärendet beskrivit att det tidigare uppdraget innebar att en åtgärdsplan skulle tas fram.

Eftersom uppdraget avbröts ledde det heller inte fram till en "riktig" åtgärdsplan. Snarare så resulterade det i en översiktlig kartläggning av de åtgärder som borde bli aktuella vilket framgår av nedanstående utdrag ur minnesanteckningar 2006-09-26:

Uppdraget

Kommunstyrelsen har 2005-04-20 beslutat att ge Mark- och Exploateringskontoret i uppdrag att tillsammans med kommunens övriga intressenter ta fram ett förslag till åtgärdsplan inklusive investeringsbehov, och som tar hänsyn till historiska, miljömässiga och turistiska aspekter kring Härnестadsgraftern, Möllegraftern och Gamle Ström.

Under 2005 har förberedande studier, flygfotografering, ekolodning och inventering av gamla åfåran inklusive vegetationskartering genomförts som underlag för fortsatt arbete med åtgärdsplan och investeringsbehov. Kostnaderna finansierades inom befintliga ramar.

Åtgärder som kan bli aktuella är

Aktuella åtgärder i Härnестadsgraftern

Borttagning av vegetation och bankar så att 1,2 – 1,3 m djup erhålls, massor bör kunna läggas på södra sidan

Stängsling av södra sidan så att djuren inte kan gå nerför slänten.

Övriga åtgärder

Plan för framtida användning av hela åsträckan (speciellt Härnестadsgraftern) inklusive kostnadsberäkning inkl utredning av ev vattendelare vid Härnестadsgrafterns början.

Planen inkluderar ansvarsfrågor bland annat för framtida skötsel, säkerställda nivåer och bredder, erosionsskydd, stängselfrågor, värdet för turismen, informationsinsatser etc.

Exempel på åtgärder: Förstärkning av stränder, ex vis genom flyttning av staket och betesdjur för att förhindra erosion, fortsatt borttagande av sten, bankar och vegetation som hindrar båttrafiken på övriga sträckor..

Som underlag för planen ska finnas den överenskomna historiska dokumentationen och en bedömning av betydelse för turismen.

(Anm: Idag används vattenvägen av flodbåten, JO landskapet + fritidsbåtar, kanoting

Miljökonsekvensbeskrivning av ev åtgärder (slitage från båttrafik ex vis), påverkan på den biologiska mångfalden

Möllegraftern fordrar en mer teknisk bedömning (stensatta stränder?) liksom frågan om vattendelare (teknisk bedömning)

/Lennart Erfors

KF § 259

Medborgarförslag – Rädda Helge Å

Dnr KS 2009/780 Dpl 910

Kjell Steenberg, Åhus, föreslår i medborgarförslag att

- Norra sidan av Graften grävs upp till ett djup av ca 2 m
- Åfårans botten syresätts med luftslangar
- Barriären vid ådelningen återupprättas
- Utredning och förslag på lösningar görs för den gamla åfårans bevarande på sikt. **Bil. A.**

Kommunfullmäktiges behandling

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar överlämna medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beslut.

KRISTIANSTADS KOMMUN	
2005-04-05	
Diarie nr	2004/1822
Belechn.	840

Tekniska utskottet

2005-04-05

8

TU § 46

Önskemål om restaurering av Gamle Ström i Åhus

Dnr 2004/1822 Dpl 840

Sammanfattning

C4 Teknik har erhållit en skrivelse från boende kring Mölleholmen i Åhus med önskemål om restaurering av Gamle Ström. Ärendet bör behandlas tillsammans med andra aktuella projekt, som rör Helgeåns gamla åfåra från Helgeåns huvudfåra vid Sjögård till Åhus, inklusive de två grävda 1600-talskanalerna Härnestads graft och Möllegräften i Åhus. Projekten som berör många andra förvaltningar och inkluderar även intressenter och möjliga finansiärer utanför kommunen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande samt karta 2004-03-24

Tekniska utskottets sammanträdesprotokoll 2005-01-25 §18

Skrivelse från boende kring Mölleholmen i Åhus 2004-09-10

C4 Teknicks beslutsförslag till Tekniska utskottet

Tekniska utskottet hemställer hos Kommunstyrelsen att uppdra till Mark- och Exploateringskontoret samordna genom att tillsätta en projektansvarig, som tillsammans med kommunens övriga intressenter får till uppdrag att ta fram ett förslag till åtgärdsplan inklusive investeringsbehov, och som tar hänsyn till historiska, miljömässiga och turistiska aspekter kring Härnestadsgräften, Möllegräften och Gamle Ström.

Tekniska utskottets beslut

Tekniska utskottet tillstyrker förvaltningens förslag.

Beslut expedieras till

Kommunstyrelsen

MEX

MHK

Kristianstads Vattenrike